

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 50/2019 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om lagstadgad skyldighet för alla fysiska och juridiska personer att redovisa för andras medel som de innehar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 50/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Jari Myllykoski /vänst:

Vilka omedelbara åtgärder kommer regeringen att vidta för att precisera att redovisningsskyldigheten ska gälla alla som innehar andras medel eller

kan regeringen alternativt ge rättsväsendet en bindande bekräftelse att det redan finns en punkt i en viss lag som allmänt ålägger alla fysiska och juridiska personer att avge en redovisning om så krävs?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I frågan frammanför man synpunkter både om att bestyrka riktigheten av fordran i samband med rättegångar och om redovisningsskyldigheten som borgenären har vid innehavande av gäldenärens medel. Den senare nämnda delen kan man anse syfta till redovisningsskyldighet i synnerhet i situationer då gäldenären har gett borgenären en pant som säkerhet.

Till grundreglerna för vår lagstiftning gällande rättegång hör att om svaranden är passiv i ett tvistemål där förlikning är tillåten, bifalls talan genom en tredskodom till den del den inte är klart oggrundad. En mer omfattande undersökning av till exempel ett vanligt inkassoärende är inte meningsfull, när svaranden inte på något sätt har bestridit fordran. Gäldenären mot vilken en tredskodom meddelats har dessutom möjlighet att söka återvinning även efter att gäldenären i samband med utmätning eller annars bevisligen har fått del av tredskodomen. Om gäldenären motsätter sig talan och målet avgörs genom dom, kan den part som är missnöjd med domen överklaga domen till hovrätten.

I frågan anser man att borgenären till sin talan borde bifoga material som ska visas vid redovisningen i synnerhet för att undvika att obehöriga fordringar bekräftas i summariska förfaranden. År 2018 anhängiggjordes mer än 413 000 tvistemål genom summarisk stämningsansökan vid tingsrätterna. Att bifoga handlingar gällande enskilda fordringar till stämningsansökan vore inte ändamålsenligt. Däremot bör man sträva efter att säkerställa att alla uppgifter som är relevanta med tanke på svaranden och behandlingen av ärendet uppges i stämningsansökan. I syfte att effektivisera behandlingen av summariska tvistemål och för att förenhetliga stämningsansökningarna har en ny 3 a § genom lag 439/2018 fogats till i 5 kap. i rättegångsbalken och enligt den ska stämningsansökan gällande ett summariskt tvistemål lämnas in i elektronisk form via rättsförvalt-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 50/2019 rd

ningens informationssystem eller e-tjänst. Dessutom ökas kompetensen som behövs för behandlingen av summariska tvistemål genom att behandlingen av dem koncentreras till ett begränsat antal tingsrätter. Reformen träder i kraft 1.9.2019.

Pantborgenärens redovisningsskyldighet har, som det även nämndes i frågan, behandlats i vissa tidigare skriftliga frågor. Som det konsekvent konstaterats i de svar som givits på dessa frågor (SS 329/2008 rd s. 2, SS 563/2013 rd s. 3, SSS 539/2017 rd s. 1), har det i vår rättsordning av hävd ansetts självklart att panthavaren har redovisningsskyldighet trots att det inte finns några uttryckliga bestämmelser om panthavares redovisningsskyldighet. Detta innebär bl.a. att panthavaren för ägaren av panten ska redogöra de medel som fås vid realiseringen av panten och hur medlen i fråga har använts för betalning av pantsskulden. Om det har blivit medel över efter betalning av pantsskulden, hör dessa naturligtvis till ägaren av panten. Om redovisningen av den överskjutande delen till pantägaren försummas, kan vid sidan av civilrättsliga påföljder till exempel strafflagens bestämmelser om förskingningsbrott bli tillämpliga. De nämnda skyldigheterna är oberoende av om pantborgenären är en fysisk eller en juridisk person. Om panten realiserar i utredningsförfarandet ska gäldenären enligt 6 kap. 12 § i utredningsbalken meddelas bland annat det belopp som inbetalat av försäljningen samt för varje fordran det belopp som avräknats på denna och dess återstående belopp, specificerat enligt fordrans olika delar.

Dessutom finns det en bestämmelse som är relevant för gäldenärens rätt att få information i 4 a § i lagen om indrivning av fordringar. Enligt paragrafen har gäldenären rätt att av borgenären på begäran och i regel kostnadsfritt få uppdaterade uppgifter om det totala beloppet av sina skulder och grunderna för dem, en specifikation över obetalda skulder och amorteringar på dem samt en utredning över hur upplupna räntor och kostnader på skuldkapitalet bestäms. Paragraf 4 a § tillämpas oberoende av om borgenären är en fysisk eller en juridisk person och tillämpning är inte heller begränsad till t.ex. konsumentfordringar.

Utifrån det ovan sagda ser justitieministeriet inte det som aktuellt att vidta åtgärder som gäller redovisningsskyldighet.

Helsingfors 1.8.2019

Justitieminister Anna-Maja Henriksson